

Hi-Fi Voice

LUXMAN L-550AX

autor: Daniel Březina (Hi-Fi Voice) | 23.12.2014

"Japonský Luxman je, dalo by se říct, taková stoupající hvězda. I přes již úctyhodný věk společnosti snad ještě v její historii nebyla doba, kdy by produkty sklízely tolik cen a tolik pochval, zvláště pak v Evropě."

Japonský Luxman je, dalo by se říct, taková stoupající hvězda. I přes již úctyhodný věk společnosti snad ještě v její historii nebyla doba, kdy by produkty sklízely tolik cen a tolik pochval, zvláště pak v Evropě. Luxman má totiž v praxi jediného konkurenta, neméně legendární Accuphase, který si ale pozici na starém kontinentu ztěžuje méně přívětivou cenovou politikou než Luxman. Právě v tomto čase v Luxman pracuje zjevně nesmírně schopný tým inženýrů, jelikož od uvedení výroční „tisícovkové“ edice pánové uvádí jeden zajímavý produkt za druhým. Vyslovenou trefou do černého se podle ohlasů zdá být nová generace přístrojů řad uX / AX.

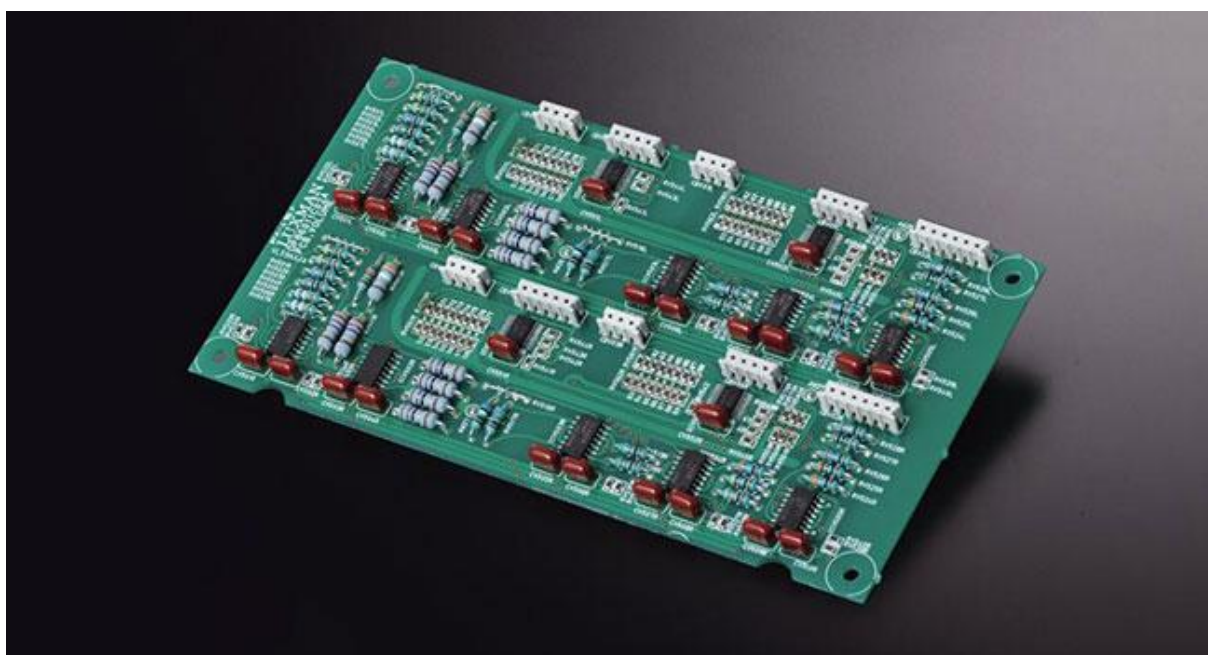

Ikonický statut Luxman stojí velkou měrou právě na integrovaných zesilovačích – nejnovější generace trochu utlumila rozlet v počtu modelů, najdete tu vlastně jen levnější a dražší,

pracující v čisté třídě A, pak levnější a dražší, pracující ve smíšené třídě A/B. My jsme měli možnost poslechnout si levnější z áčkových modelů – L-550AX.

Oproti minulé generaci (L-550A II) se cena zvedla o necelých 30 000,- Kč, jenže již od pohledu je jasné, že se zvedla také kvalita – ze zesilovače zůstaly vlastně jen společné vizuální rysy. Jen se k L-550AX přiblížíte, je jasné, že je to stroj vyrobený s láskou a uměním. Zpracování je opravdu výjimečné, zvláště na tuto cenovou třídu. Dokonalé slícování, mohutný čelní panel a nemalá hmotnost 24,3 kg při zachování veskrze standardních rozměrů 44 x 17,8 x 45,4 cm (š x v x h).

Vynikající kvalita výroby se tu snoubí s klasickými tvary – jsou jednoduché, pravoúhlé, celý přístroj sedí na čtveřici velkých antivibračních nožek, nahoře najdete bohaté perforování pro bezproblémové chlazení. Ona klasičnost je tvořena hlavně vizuálně dominujícím obdélníkem, v němž se za sklem nachází dva příjemně oranžově podbarvené a LEDkami podsvícené ručičkové měřáky aktuálního výkonu. Právě tanec ručiček při poslechu hudby vytváří nemalou část zážitku pro mnohé posluchače. Nad měřáky je logo výrobce a typové označení, pod měřáky sedmička stavových diod, informující o provozním stavu zesilovače.

Po levé straně se nachází masivní knob s krásným chodem, dodávající pokyny elektronickému přepínači vstupů. Zrcadlově umístěn na pravé straně je poklad Luxman – jedna z těch opravdu povedených regulací hlasitosti s názvem LECUA-WM (Luxman Electric Controlled Ultimate Attenuator – Waiting Matrix), což je na první pohled nejviditelnější rozdíl proti minulé generaci, využívající ordinárnější ALPS. Ve spodní řadě je pak krom spínacího tlačítka ještě trojice malých tlačítek – jedno slouží pro ovládání monitorovacího výstupu, další pro vyřazení korekčních obvodů a poslední pro snadné oddělení předzesilovače a koncového stupně – je jedno, zda budete mezi oba stupně zařazovat nějaký signálový procesor, budete integrovat L-550AX do sestavy domácího kina nebo naopak připojíte třeba některý z koncových stupňů Luxman pro dosažení vyššího výkonu. Přímo ve středu je šestice krásně působících regulátorů a přepínačů – tři vpravo patří korekcím (basy, výšky, vyvážení kanálů), tři vlevo pak volí mezi ziskem přenoskového předzesilovače (pro MM nebo MC přenosky), zapíná a vypíná nahrávací výstup, případně vypíná reproduktorové výstupy a volí mezi párem A, párem B nebo sepnutím oběma naráz.

Zadní strana je bohatě zaplněna konektory – všechny konektory jsou masivní a působí velmi pěkně. Osmička reproduktorových terminálů je rozdělena na sekce A a B, pojmu jak lopatky, banánky, tak holý vodič. Je tu jeden symetrický vstup v podobě XLR konektorů, u nichž tlačítkem můžete otočit fázi. Vedle je pre-out výstup a přímý vstup do koncového

stupně, dále pak record out a monitorovací výstup. To celé doplňuje čtveřice linkových vstupů a jeden stranou umístěný phono vstup se zemnicím kolíkem. Výbava to není extrémně bohatá, ale měla by bez problémů stačit pro každý běžný systém.

Zásadní pokrok nastal uvnitř – mnohá řešení totiž L-550AX přejímá z vyšších modelových řad. Největší chloubou je pro Luxman řešení LECUA – WM (Luxman Electronic Controlled Ultimate Attenuator – Waiting Matrix). Jde o atenuátor, pracující v analogové doméně a změnu úrovně realizuje pomocí převodu signálu z napětí na proud a zase zpět. Otočení knoflíku Volume snímají senzory, posílající hodnotu do řídicího mikroprocesoru, který pak ovládá proudové spínače. Toto zapojení zajišťuje nulové přeslechy a nulovou odchylku hlasitosti mezi kanály, zejména je to cítit při velmi nízkých hlasitostech, kdy je oproti konvenčním řešením výrazně přesnější souběh kanálů.

Luxman je také držitelem patentu na řešení zpětné vazby – tu řeší za pomoci obvodů ODNF (Only Distortion Negative Feedback) verze 3.0A (L-550A II využíval verzi 2.2A). Oproti běžnému postupu nepoužívá u zpětné vazby lokální smyčky ani fázovou kompenzaci, až na výstupu pak definuje šum a zkreslení v hudebním signálu a ty za pomoci šetrné zpětné vazby eliminuje. Použití tohoto řešení by mělo zajistit velkou šířku pásma, větší rychlost přeběhu a snižuje zkreslení. Za pozornost stojí také přepínač vstupů – pochází přímo z nejvyššího výročního předzesilovače Luxman C-1000f.

V koncových stupních využívá L-550AX v každém kanálu 2 páry bipolárních tranzistorů v zapojení push-pull na masivních chladičích profilech. Při pohledu dovnitř spatříte hlavně striktní dual mono rozložení a výrazné sběrnice z měděného plechu. Tranzistory pracují v čisté třídě A; v ní do zátěže 8 Ohm dávají 20 Wattů na kanál, v poloviční zátěži pak přesný dvojnásobek.

Základem pevného zvuku a dobré kontroly je také dostatečně dimenzovaný transformátor a celá napájecí sekce. Středobodem je ručně navíjený transformátor Luxman Ultimate s výkonem 470 VA, postavený na EI jádru. Vliv vibrací na tuto součástku eliminují silentbloky. Čistý průběh vyhlazuje čtveřice filtračních kondenzátorů s celkovou kapacitou slušných 40 000 uF. V usměrňovači najdete Schottkyho diody z portfolia Nihon Inter Electronics.

Při pohledu na desky ze skelných vláken s tištěnými obvody je vidět poměrně netradiční přístup – konkrétně žádný pravý úhel v signálové cestě, od začátku do konce jsou organicky tvarované. Vedení signálu má na starosti bezkyslíkatá měď a cesta samotná je atypicky široká. Tam, kde není použito plošného spoje, využívá Luxman vlastní kabely, opět z bezkyslíkaté mědi s čistotou 99,9999% a kalibrem AWG 24.

Ačkoliv části zesilovače jsou samozřejmě vyráběny sériově, finální montáž a kontrolu má u každého kusu na starosti vždy jediný technik. To zaručuje velmi dobrou kontrolu nad celkovou kvalitou sestavení.

Kromě zmíněného výkonu 20, respektive 40 Wattů na kanál nabízí L-550AX zkreslení menší než 0,02% při zátěži 8 Ohm ve frekvenčním rozsahu 20 – 20 000 Hz (na standardně udávaném kmitočtu 1 kHz je to ještě méně – 0,007%). Odstup signálu a šumu na linkových vstupech je nad úrovní 105 dB, u MM přenosek 91 a u MC přenosek 75 dB, což je velmi slušné. V toleranci -3 dB pracuje Luxman v rozsahu 20 – 100 000 Hz. Činitel tlumení je ne

dramatických, ale dostatečných 160. O tom, že L-550AX pracuje opravdu ve třídě A, svědčí i trvalá spotřeba 170 Wattů a maximální 230 Wattů.

Luxman L-550AX jsme poslouchali v havířovském studiu Navrátil Audio, kde mu společnost dělala SACD Luxman D-05 a reprosoustavy Franco Serblin Accordo. Ty byly připojené kabely Crystal Cable Piccolo, signálové dráty dodal Neyton s řadou Frankfurt a zakázkovými XLR konektory Furutech, stejný výrobce a model pak byl i u napájecích kabelů.

Áčkové zesilovače blízkých konkurentů Luxman a Accuphase jsou známé (mimo jiné) i svým talentem v oblasti kontroly spodního pásma; basový fundament L-550AX je měkký a docela bohatý, hlavně ale velmi uvolněný. V kontextu cenové třídy jsou ale spodní tóny výborné a dobře definované, byť najdete i autoritativnější, avšak zdaleka ne tak příjemně hrající elektroniku. Basa v Hadenově „Hello My Lovely“ („Best of Quartet West“ | 2007 | Verve | 530 2107) je pěkně plnokrevná, dokonce je cítit její tlak i na kompaktních Accordo. Líbil se nám celkový objem zvuku, vše bylo maličko jemnější, ale po všech stránkách bohaté.

Nová řada AX v porovnání s tou starší jako kdyby zvukově rozkvetla, vše je plnější a hlavně významně muzikálnější. Vokály Alison Krauss a Roberta Planta v „Please read the letter“ („Raising Sand“ | 2007 | Decca | 475 9382) jsou výborně zaostřené a díky monitorově přesným reprosoustavám máte také pocit výborně plasticity a už se blížíte k pocitu, že před vámi zpěváci skutečně stojí. Existuje rozhodně i detailněji hrající elektronika, hlasy jsou už ale v podání L-550AX pěkně prokreslené a opět jedním každým tónem probleskuje ona tak příjemně poslouchatelná harmonie a kultivovanost, jíž se Luxmanu v nové generaci podařilo trefit bezmála dokonale i u základních modelů. Zesilovač je také velmi tolerantní, ani občasné výraznější syknutí v této nahrávce nepokazí celkovou laskavost, něhu a pohodu přednesu; žádné ostrosti se jednoduše nedočkáte.

Dokonce i ve výškovém pásmu najdete základní muzikální, velmi umírněný a pohodový charakter – vibrafon ani činely na SACD „Like Minds“ od bandu ve složení Corea, Burton, Metheny, Haynes a Holland (2003 | Concord | SACD-1029-6) nejsou přehnaně energické nebo dominující, výborně zapadají do krásně propojeného kontextu celé skladby. Rozlišení kovových perkusí je již rozhodně high endové, zesilovač vám naservíruje mnoho informací, ale tak plynule, suverénně a uvolněně, že ztrácíte pocit reprodukce. Kov je na druhou stranu krásně znělý, jemný a celkově vytříbený. Při vyšších poslechových úrovních cítíte o něco méně energie u kontrabasů, u jazzové a komorní klasické hudby je to skutečně úžasné harmonické. Dozvuk kovu visí ve vzduchu velice dlouho a ani těsně předtím, než se tenoučká

tón zcela rozplyne, není nejistý nebo nekonkrétní – na integrovaný zesilovač této třídy je to pozoruhodně dobrý výkon.

Dynamické schopnosti Luxman L-550AX jsou velmi solidní, byť u frankfurtského radiového symfonického orchestru pod taktovkou Eliahu Inbala v Mahlerově první symfonii (1993 | Denon | CO-75655) ve špičkách trochu dochází dech – to ale vyřeší L-590AX. Mikrodynamika nástrojů je ale velmi solidní, jen makrodynamika má své pochopitelné rezervy. Transienty ve skladbě jsou zvládnuty dobře, třeba nástup žesťové sekce byl i přes objektivní drobné nedostatky subjektivně strhující a podmanivý a celý přednes jednoduše nádherný. Tak snadno poslouchatelný, tak muzikální, tak příjemný.

Rozlišení je výborné, respektive nemáte pocit, že by vám v přednesu něco scházelo. Dražší komponenty sice hrají analytičtěji a prezentují detaily výrazněji, samozřejmě, nicméně Luxman L-550AX se již posunul do třídy, v níž „už to stačí“. V „Tale“ z desky „Tales“ od Robert Balzar Trio a Johna Abercrombieho (2008 | SONY | 9802115026 2) nabídl Luxman přehled o dění v celé nahrávce s nadhledem a jistotou. Jednotlivosti a malé detaily se zesilovač nesnaží vyzdvihnout, celek je velice homogenní a organický, plyne jako jedna nedělitelná a přitom naprosto samozřejmě přehledná zvuková hmota. Luxman má jakýsi zvláštní dar, díky němuž je kresba nástrojů velice přirozená; stačí se uvolnit a hudba vás zaplaví a zvuk funguje jen jako velice příjemný transport emocí – možná, že Luxman L-550AX není extrémně striktní v reprodukci jedné každé drobnosti v nahrávce, svým okouzujícím způsobem ale reprodukuje emoce uvnitř hudby.

Superiorní bylo podání prostorových informací – orchestr ve Dvořákově „Novostvětské“ v podání Chicago Symphony Orchestra pod taktovkou Jamese Levina (2001 | BMG | 74321 680132) je v pravolevém směru vykreslen až za těla reprosoustav, stejně jako je poměrně hluboký. V kombinaci s kompaktními reprosoustavami v menším prostoru zněl přednes jistě a

sebevědomě, ač se nijak nevalil a nedominoval. Nástrojové sekce v orchestru mají pevně definované místo a lokalizace je velmi přirozená – ne přehnaně vytržená z kontextu, dění je jednoduší a přitom krásně spojitě.

Zvuková charakteristika Luxman L-550AX je neuvěřitelně podmanivá a šarmantní – „Telegraph Road“ od Dire Straits („Love over gold“ | 1996 | Vertigo | 800 088-2) zazněla v bohatém, sytém podání a již od hlasitosti šepotu je vše čitelné a vrcholně muzikální. Jednoduchost, s jakou Luxman rozdává hudební radost (byť pro milovníky „přísného“ analytického přednesu budou vhodnější spíše modely s přívlastkem uX), je prostě návyková.

Všechno je tak měkké, přirozeně uvolněné, barevné, přednes ale neuhýbá od čistoty a věrnosti. I na malých Accordo byla linka elektrické basy jako vysochaná; rychlá, pevná a dobře konturovaná.

Celkové ladění reprodukční charakteristiky Luxman L-550AX míří mírně vřelejším směrem, ale zvuk není těžký. Zesilovač krásně vykreslil i smyčcové nástroje ve Vivaldiho „Pět koncertech pro fagot, smyčce a continuo“ v podání Milana Turkoviče a I solisti Italiani. Zvláště fagot byl velmi přesvědčivý, tak tonálně bohatý a blízký.

Velmi příjemný přednes zesilovače se statečně vypořádal i s vysloveně zvukově podprůměrnou nahrávkou, jakou je „Hostile in your skull“ od Minority Sound („The Explorer“ | 2012 | Metalgate | MGR-24313). Zázrak s dynamicky neuspokojivou skladbou samozřejmě sebelepší elektronika neudělá, ovšem pohoda a velmi dobré rozlišení poslech rozhodně usnadňuje; ani při vyšších hlasitostech neberou nepříjemné artefakty, zkreslení a clipping zvuku snesitelnost.

Dylanova živá „Shelter from the storm“ („At Budokan“ | Columbia | 467 850 2) ukázala na suverénní schopnost L-550AX rozvrstvit přednes a udržet v hudbě jistotu a pořádek, která se neotřásá až do vysokých hlasitostí nebo do opravdu náročných pasáží velkých orchestrů. U Dylanova vystoupení bylo velice snadné zaostřit pozornost třeba i na ruchy v publiku, aniž by se ze zřetele ztratil celkový kontext – Luxman je obdařen výjimečně silným talentem pro přenos hudby od nejhlubší podstaty až po velmi malé detaily v komplexním celku; je jednoduše krásné se nechat hudbou obejmout a pak se nechat překvapit tím, jak hluboko se můžete nořit.

Luxman L-550AX se povedl. Oproti předcházející generaci je sice významně dražší, ovšem nabízí proti L-550A II o generaci a kategorii komplexnější přednes. Je citelně bohatší, plnější,

detailnější a hlavně muzikálnější. Od L-550AX se téměř nedá odejít, tak úchvatně snadno se jeho zvuk poslouchá. Vlastně je vám pak tak trochu jedno co, jak nahlas a jak dlouho posloucháte, s Luxmanem všechno funguje a všechno si užijete. Je ale svým pojetím určen spíše pro osobní, komornější poslech, takže pokud toužíte po hlasitém poslechu, případně posloucháte ve velkém prostoru na velkých reprosoustavách, vaším kandidátem bude spíš vyšší model L-590AX. V jakémkoliv jiném případě se „základní“ Luxman jeví jako naprosto dostatečný; je čistý, muzikální a živoucí. Přidejte k tomu výjimečně dobré zpracování a elegantní estetiku s naprosto dostačujícími možnostmi nastavení a připojení, podtrhněte to v dnešním kontextu velmi umírněnou a férovou cenovkou a máte kouzlený přístroj v podstatě bez slabých stránek.

KLADY

- + nádherně snadno se poslouchá
- + příjemně měkký, kultivovaný a přitom přehledný přednes
- + opravdu luxusní zpracování, které by mohli závidět i dražší přístroje
- + dokáže vytvořit velmi intimní atmosféru a vtáhnout vás do libovolné hudby
- + cena – u Luxman stojí nohama na zemi a je to třeba ocenit
- + velmi precizní ovládání hlasitosti
- + přístroj pro opravdovou radost z muziky

ZÁPORY

- velké místnosti a velké reprosoustavy utáhne výkonem až L-590AX

